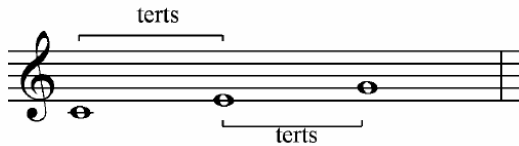
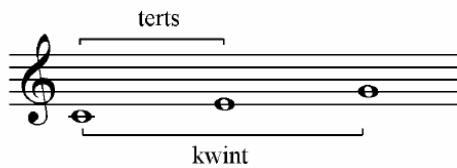

Drieklanken

Drieklanken, of akkoorden, worden gebouwd met op elkaar gestapelde tertsen:

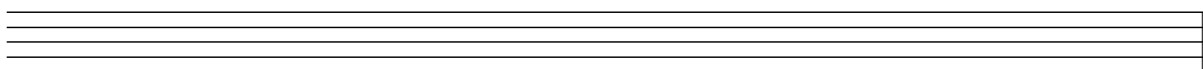
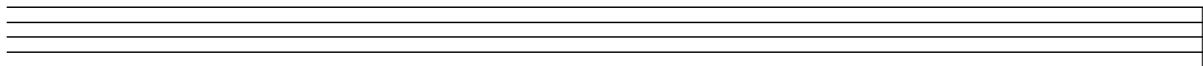
Je kan een drieklank ook zien als een terts en een kwint gebouwd op een grondtoon:

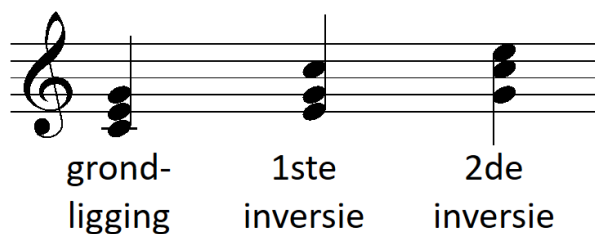
Merk op dat een drieklank altijd is opgebouwd uit noten die allemaal OP of allemaal TUSSEN de lijntjes liggen:

	verminderde drieklank			kleine drieklank = mineur			grote drieklank = majeur			overmatige drieklank		
hoedanigheid:	kleine	kleine	verminderde	kleine	grote	reine	grote	kleine	reine	grote	grote	overmatige
naam:	terts	terts	kwint	terst	terts	kwint	terts	terts	kwint	terts	terts	kwint
inhoud:	1,5	1,5	3	1,5	2	3,5	2	1,5	3,5	2	2	4

Inversies = omkeringen

Grondligging:

terts + terts, uiterste noten vormen een kwint (allemaal op of tussen de lijntjes!)

1ste inversie = sixtligging:

terts + kwart, uiterste noten vormen een sixt

2de inversie = kwartsixtligging:

kwart + terts, uiterste noten vormen ook een sixt

Oefening: geef de gevraagde drieklank en haar inversies

Graden

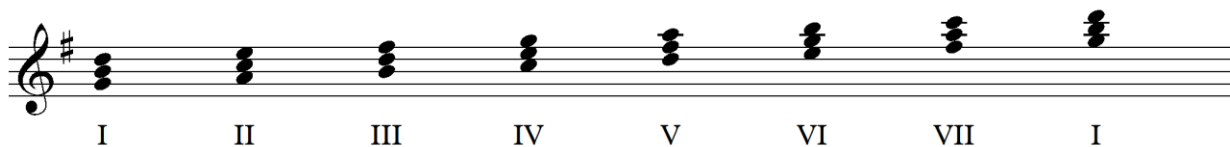
Een toonaard (zowel groot als klein) bestaat uit 7 toontrappen en dus ook **7 drieklanken**.

Op elke noot van de betreffend toonladder kunnen we een gronddrieklank bouwen. Deze 7 resulterende akkoorden worden vervolgens ook **graden** genoemd, naargelang hun plaats in de toonladder. Dit doen we in **Romeinse cijfers**.

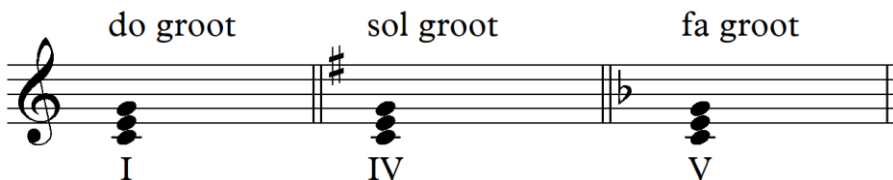
Voorbeeld in do groot. We bouwen onze graden op vanaf de tonica 'do':

Doen we dit in een andere toonaard, pakweg sol groot, dan hanteren we hetzelfde principe. Nu vertrekken we echter van de nieuwe tonica 'sol':

Zo merken we dat eenzelfde akkoord, pakweg het akkoord van do groot (do-mi-sol) een verschillende **functie** kan hebben naargelang de toonaard waarin ze voorkomt!

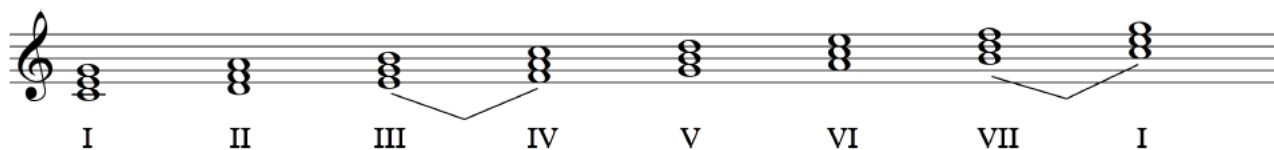
Hoofd- en nevenakkoorden

Er bestaat een zekere **hiërarchie** tussen deze akkoorden onderling. we maken een onderscheid tussen **hoofd- en nevenakkoorden** = **hoofd- en nevengraden**.

Hieronder onderzoeken we eerst even welke akkoorden groot (G), klein (K), verkleind (VK) of vergroot (VG) zijn. Daarna trekken we onze conclusies: wat zijn nu de hoofdakkoorden en wat de nevenakkoorden?

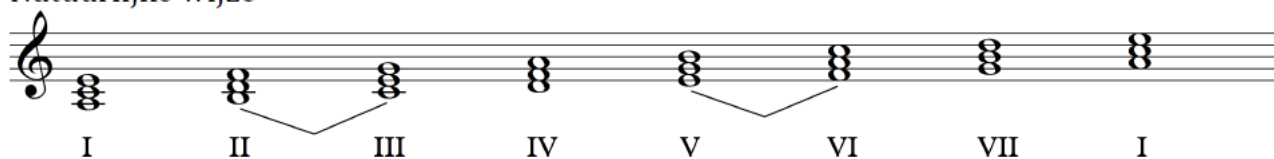
We onderzoeken dit in een grote toonaard en in haar relatieve kleine toonaard.

Benoem de drieklanken (G, K, VG, VK) op alle graden van de toonladder van do groot:

Benoem de drieklanken (G, K, VG, VK) op alle graden van de toonladder van la klein:

Natuurlijke wijze

In een grote tertstoonladder staan de enige grote drieklanken op

In een kleine tertstoonladder staan de enige kleine drieklanken op

De belangrijkste akkoorden in een toonladder zijn dus:

- Tonica: I (T)
- Subdominant: IV (SD)
- Dominant: V (D)

Deze drieklanken noemt men daarom de **hoofddrieklanken** (ook 'tonale graden' genoemd). Ze bevestigen de toonaard in zijn groot- of klein-zijn.

De **nevendrieklanken** (ook 'modale graden' genoemd) zijn:

.....

Oefening:

Geef de tonica, subdominant en dominant van volgende toonaarden.

Gebruik letterbenamingen:

	T	SD	D
Sol groot:			
Fa groot:			
La groot:			
Sib groot:			
Mi groot:			

Letterbenaming:

la	si	do	re	mi	fa	sol
A	B	C	D	E	F	G

- ⚠ Letterbenaming is een ABSOLUUT systeem, los van de toonaard.
- ⚠ Romeinse cijfers (=graden) zijn een RELATIEF systeem, afhankelijk van de toonaard.

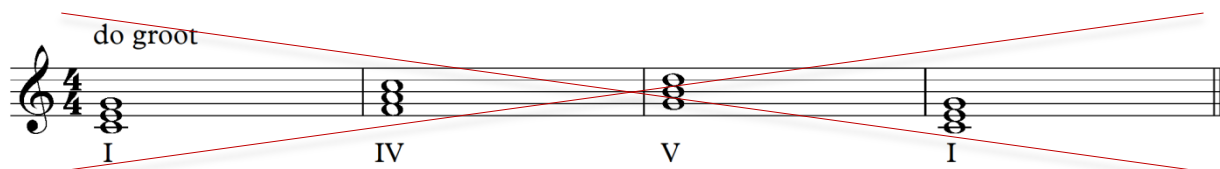
Akkoordverbindingen

Nu kennen we **drieklanken** en haar **inversies**. Ook hebben we weet van de **functie** van akkoorden binnen een toonaard aan de hand van **graden**: er is een hiërarchie tussen **hoofd- en nevenakkoorden**.

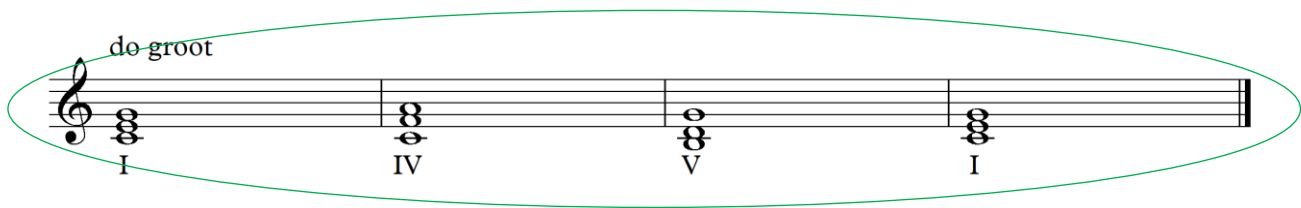
Vervolgens focussen we op de **akkoordverbinding**. Gezien akkoorden niet gezien worden als 'eilandjes op zichzelf' en zo veel mogelijk met elkaar in verbinding willen staan ('in harmonie'), hanteren we ook daar bepaalde regeltjes.

Parallele beweging vermijden

In een goede compositie kom je akkoorden **zelden in grondliggingen naast elkaar** tegen. Dit noemen we een 'parallele beweging' en willen we absoluut vermijden:

Als we deze parallelle beweging willen vermijden, moeten we goochelen met de inversies van onze akkoorden. Onderstaande akkoordverbandingen zijn wel correct:

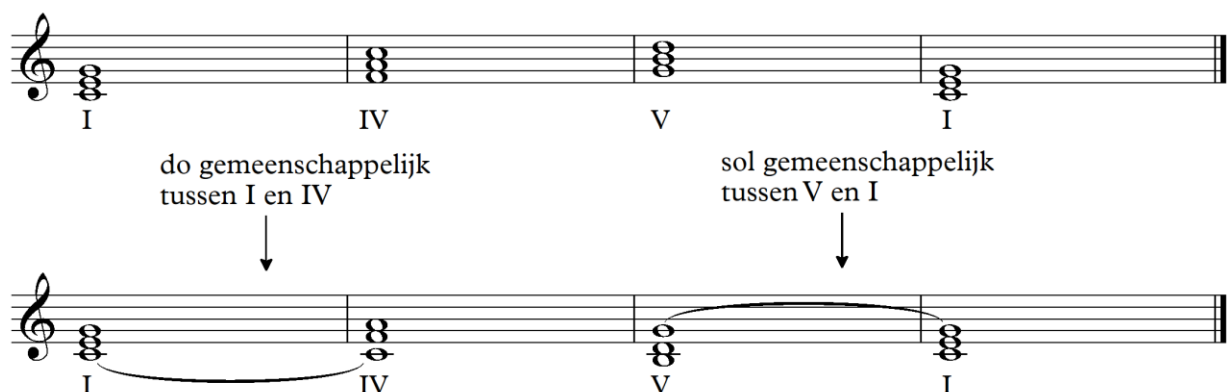
Twee verbindingsregels zullen we daarbij herhalen tot in den treure ☺

1. Gemeenschappelijke noten
2. Tegenbeweging

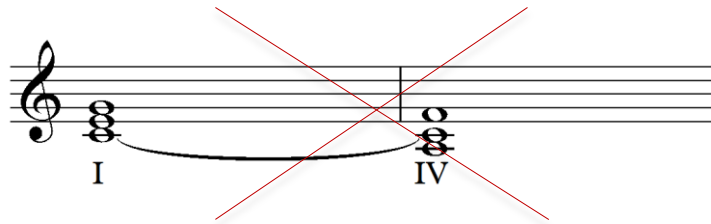
Gemeenschappelijke noten & tegenbeweging

1) Is er een **gemeenschappelijke noot** tussen twee opeenvolgende akkoorden?

→ Zo ja, verbind ze met elkaar d.m.v. inversies (zie maat 1-2 en maat 3-4)

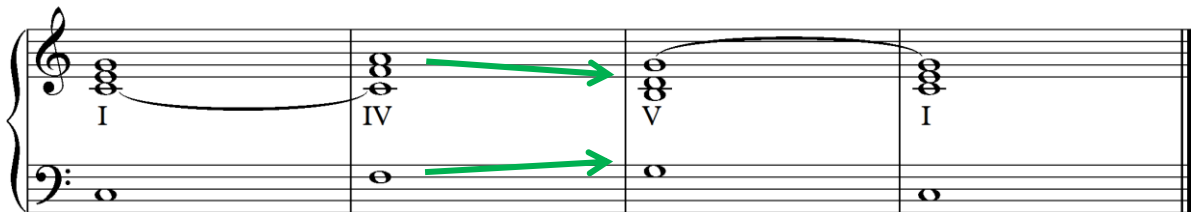
De gemeenschappelijke noot **moet in dezelfde stem** van het akkoord liggen. In onderstaand voorbeeld zit de gemeenschappelijke noot eerst in de onderste, vervolgens in de middelste stem. Dit is fout:

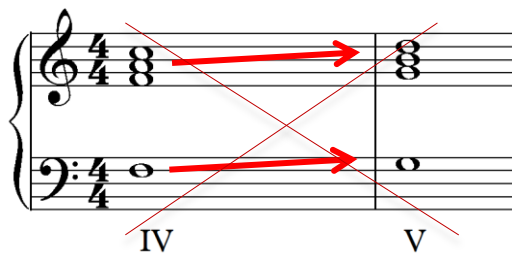
2) Is er **geen gemeenschappelijke noot** tussen twee opeenvolgende akkoorden?

→ Dan moeten we **tegenbeweging** maken.

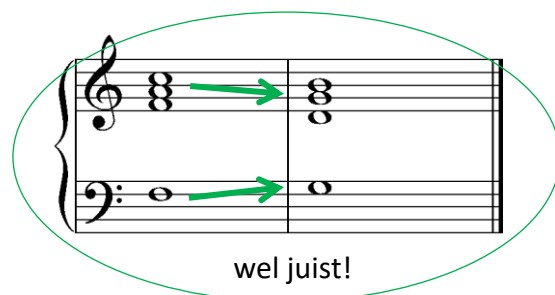
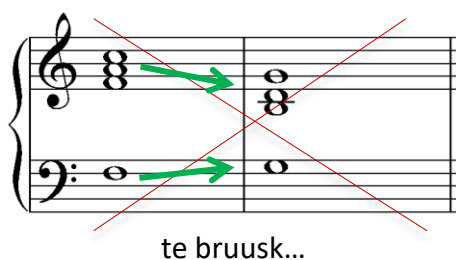
Tegenbeweging tussen wat? Tussen de **basnoot** en het betreffende **akkoord**. Of: tussen de **linkerhand** van de piano en de **rechterhand** (over deze pianomethode in een volgend cursusdeeltje meer).

In onderstaand voorbeeld gaan links en rechts allebei naar boven. Dit is fout:

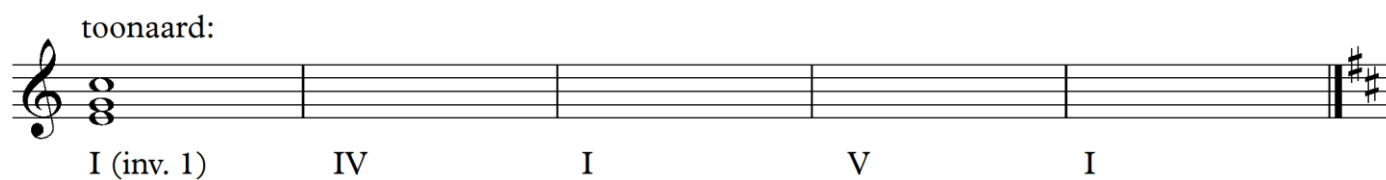
Spring naar de meest nabije inversie. Te ver springen, klinkt bruusk.

Oefeningen

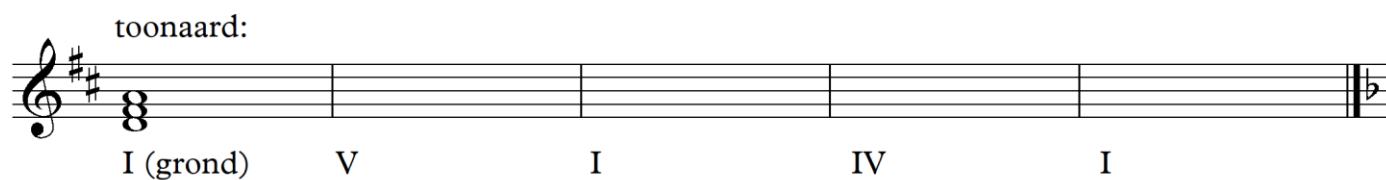
1. Verbindt de gevraagde akkoorden met **gemeenschappelijke noten**.
Benoem ook **welke inversie** je gebruikt (grondligging, inversie 1 of inversie 2).

toonaard:

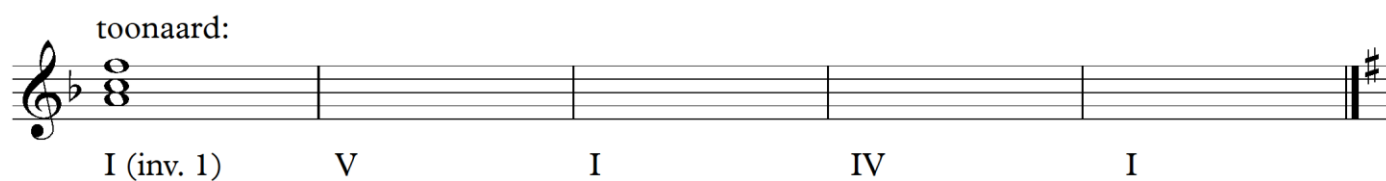
I (inv. 1) IV I V I

toonaard:

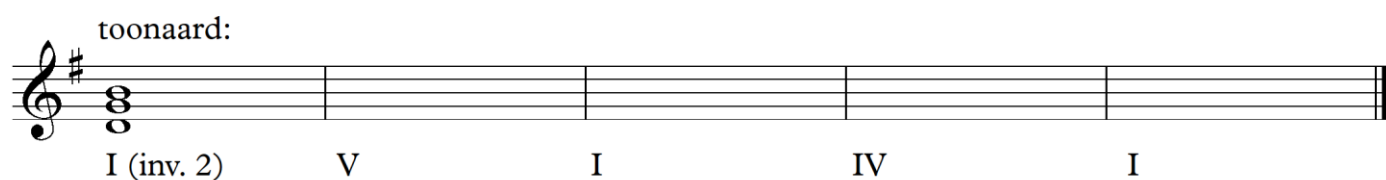
I (grond) V I IV I

toonaard:

I (inv. 1) V I IV I

toonaard:

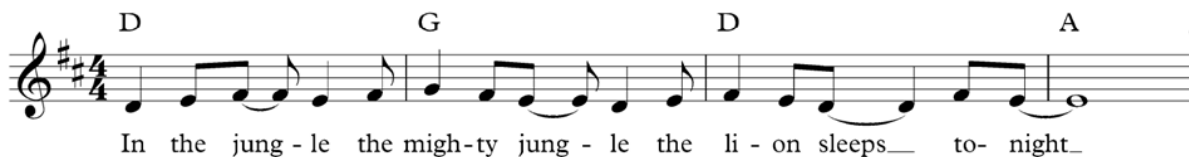

I (inv. 2) V I IV I

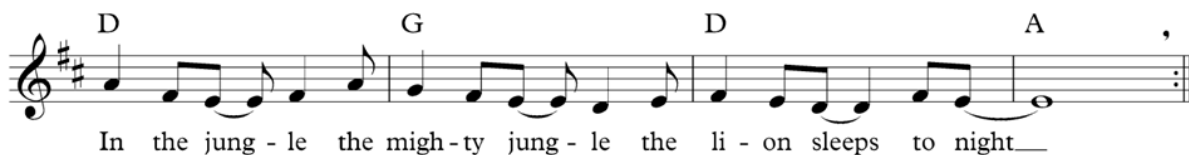
2. Geef de **hoofdgraden** (I, IV of V) bij “The lion sleeps tonight” met de gegeven akkoordsymbolen (D, G, etc.).

Vul vervolgens onderaan de akkoorden in. Eerst schrijf je alle akkoorden in grondligging, daarna in correcte akkoordverbindingen (dus via gemeenschappelijke noten).

Toonaard:

Graden: _____

Graden: _____

Akkoorden in grondligging

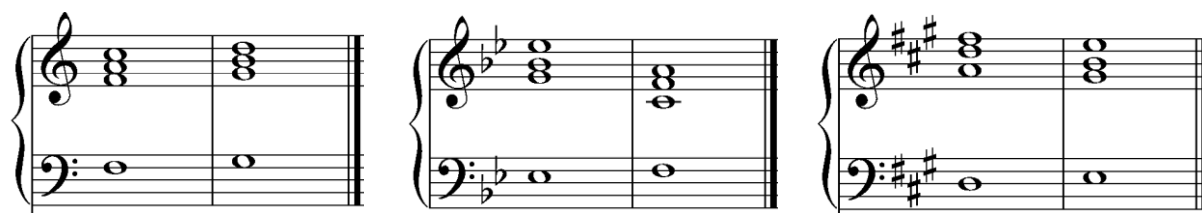
Akkoordverbindingen met gemeenschappelijke noten

Graden: _____

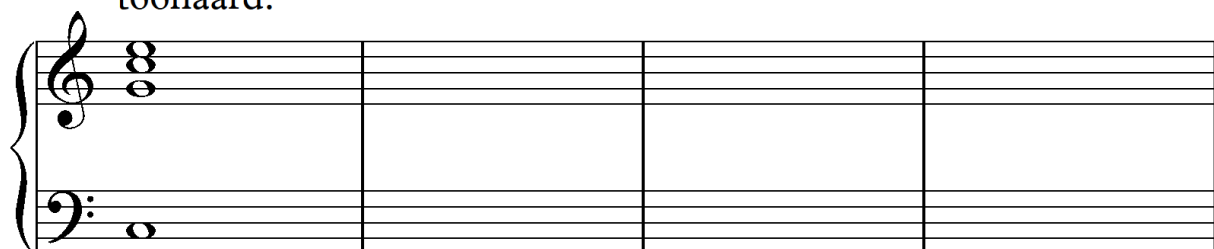
Ligging: _____

3. Zijn de volgende voorbeelden met **tegenbeweging** juist of fout?

4. Verbind de gevraagde akkoorden via gemeenschappelijke noten of tegenbeweging.
Benoem ook **welke inversie** je gebruikt (grondligging, inversie 1 of inversie 2).

toonaard:

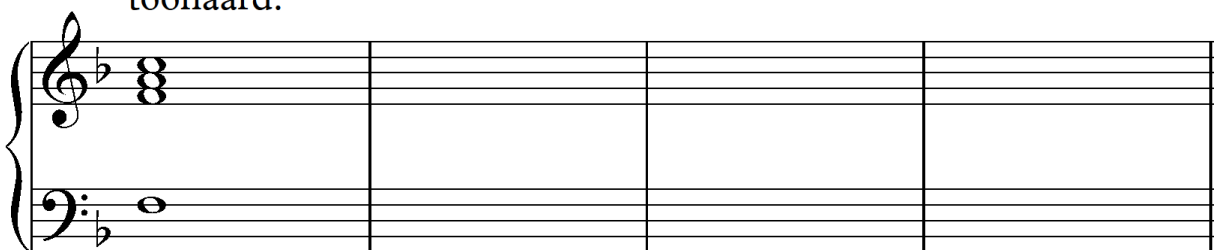
I (inv. 2)

IV

V

I

toonaard:

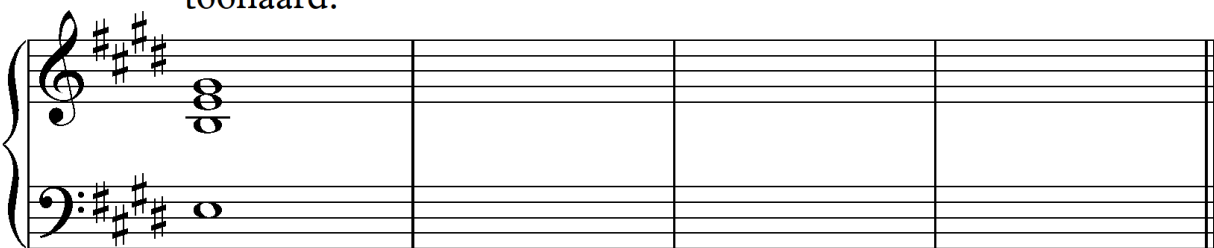
I (grond)

IV

V

I

toonaard:

I (inv. 2)

IV

V

I

5. Vind de fouten in onderstaande voorbeelden:

toonaard: fa groot

I (grond) IV (inv. 1) V (grond) IV inv. 2

Detailed description: This musical example is for the key of Fa major (F major). It consists of four measures. Measure 1: Treble clef has a C4-F4 octave chord, bass clef has an F2 whole note. Measure 2: Treble clef has a C4-A4 octave chord, bass clef has an A2 whole note. Measure 3: Treble clef has a C4-G4 octave chord, bass clef has a G2 whole note. Measure 4: Treble clef has a C4-F4 octave chord, bass clef has an F2 whole note.

toonaard: do groot

I (inv. 1) IV (grond) V (inv. 1) I (grond)

Detailed description: This musical example is for the key of Do major (C major). It consists of four measures. Measure 1: Treble clef has a C4-E4 octave chord, bass clef has a C2 whole note. Measure 2: Treble clef has a C4-G4 octave chord, bass clef has a G2 whole note. Measure 3: Treble clef has a C4-F4 octave chord, bass clef has an F2 whole note. Measure 4: Treble clef has a C4-E4 octave chord, bass clef has a C2 whole note.

toonaard: re groot

I (grond) IV (inv. 2) V (inv. 2) I (inv. 1)

Detailed description: This musical example is for the key of Re major (D major). It consists of four measures. Measure 1: Treble clef has a D4-F#4 octave chord, bass clef has a D2 whole note. Measure 2: Treble clef has a D4-A4 octave chord, bass clef has an A2 whole note. Measure 3: Treble clef has a D4-G#4 octave chord, bass clef has a G#2 whole note. Measure 4: Treble clef has a D4-F#4 octave chord, bass clef has a D2 whole note.